

Sygn. akt I C 25 /15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2015r.

Sąd Rejonowy w Kościerzynie I Wydział Cywilny

Przewodniczący SSR Ewa Bork - Aponowicz

Protokolant Emilia Pobłocka

na rozprawie rozpoznał sprawę w dniu 18.02.2015 r.

z powództwa M. W. (1), H. W., P. W.

przeciwko (...) S.A.

o zapłatę

I. Zasadza od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia na rzecz powódki M. W. (1) kwotę 52 000 zł (pięćdziesiąt dwa tysiące złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 30czerwca 2011 r. do dnia zapłaty.

II. Zasadza od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia na rzecz powoda H. W. kwotę 52 000 zł (pięćdziesiąt dwa tysiące złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 30czerwca 2011 r. do dnia zapłaty.

III. Zasadza od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia na rzecz powoda P. W. kwotę 50 200 zł (pięćdziesiąt tysięcy dwieście złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 30czerwca 2011 r. do dnia zapłaty.

IV. Zasadza od pozwanego na rzecz powódki M. W. (1) kwotę 4 700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

V. Zasadza od pozwanego na rzecz powoda H. W. kwotę 4 700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

VI. Zasadza od pozwanego na rzecz powoda P. W. kwotę 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

VII. Zasadza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kościerzynie kwotę 3 442,60 zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

E. A.

Sygn. akt I C 25/15

UZASADNIENIE

Powodowie M. i H. małżonkowie W. w pozwie z dnia 25.04.2012r. domagali się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty po 22.000 zł na rzecz każdego z powodów 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.06.2011r. do dnia zapłaty. Nadto wnieśli również o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 3.07.2010r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego na skutek odniesionych obrażeń zmarł syn powodów M. W. (2). Sprawca wypadku był ubezpieczony w towarzystwie pozwanego ubezpieczyciela. Do chwili śmierci syna powodów ich rodzina była szczęśliwa i bardzo związana ze sobą. Jego śmierć zmieniła życie powodów pozbawiając ich radości i pogody ducha. Ból, jaki odczuwają, jest nadal tak silny, jak w chwili jego śmierci. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność w części i przyznał każdemu z powodów zadośćuczynienie w wysokości 8.000 zł uznając, że zmarły

syn powodów przyczynił się do skutków wypadku, gdyż nie miał zapiętych pasów. Powodowie nie zgadzają się ze stanowiskiem pozwanego. W tym stanie rzeczy powództwo jest zasadne.

(k-3-5- pozew)

Powód P. W. w pozwie z dnia 29.04.2012r. w sprawie I Nc 337/12 domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.06.2011r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podniósł, iż wskutek wypadku z dnia 3.07.2010r. zmarł jego brat M. W. (2), z którym był bardzo związany. Powód nie może pogodzić się z jego stratą i nadal odczuwa z tego powodu ból. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność w części i przyznał mu zadośćuczynienie w wysokości 4.800 zł. Zdaniem powoda jest ono nieadekwatne do poniesionej straty. W tym stanie rzeczy powództwo jest zasadne.

(k- 2-4 akt I Nc 337/12- pozew)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24.05.2012r. w sprawie I Nc 291/12 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie nakazał, aby pozwany (...) S.A. z siedzibą w (...) w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił powodowi M. W. (1) kwotę 22.000 zł oraz powodowi H. W. kwotę 22.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od każdej z tych kwot od dnia 30 czerwca 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 275 zł każdemu z powodów tytułem zwrotu kosztów procesu, albo wniósł w tym terminie sprzeciw.

(k- 17- nakaz zapłaty)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11.07.2012r. w sprawie I Nc 337/12 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Kościerzynie nakazał, aby pozwany (...) S.A. z siedzibą w (...) w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił powodowi P. W. kwotę 25.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od tej kwoty od dnia 30 czerwca 2011r. do dnia zapłaty, albo wniósł w tym terminie sprzeciw.

(k- 19 akt I Nc 337/12- nakaz zapłaty)

W odpowiedzi na wydane nakazy zapłaty pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie każdego z powództw w całości.

W uzasadnieniu wskazano, że zmarły podróżował bez zapiętych pasów bezpieczeństwa i miał świadomość, że kierujący pojazdem nie posiadał do tego stosownych uprawnień. Tym samym stopień przyczynienia się zmarłego do szkody należy określić na poziomie 80%. Zatem wypłacone na rzecz każdego z powodów świadczenia są adekwatne do doznanej przez nich krzywdy i całkowicie rekompensują ich cierpienia. Mając więc na uwadze powyższe, zdaniem pozwanego, każde z powództw winno zostać oddalone.

(k-21- sprzeciw

k- 22 akt I Nc 337/12- sprzeciw)

Na mocy postanowienia z dnia 21.08.2012r. Sąd Rejonowy w Kościerzynie postanowił o połączeniu do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę z powództwa P. W. ze sprawą z powództwa M. i H. W..

(k- 37 akt I C 282/12- postanowienie)

W toku postępowania strona powodowa zmodyfikowała swoje żądanie rozszerzając powództwo o zadośćuczynienie w stosunku do M. W. (1) i H. W. do kwoty po 52.000 zł na rzecz każdego z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.06.2011r. do dnia zapłaty oraz w stosunku do P. W. do kwoty 50.200 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.06.2011r. do dnia zapłaty.

(k-201-rozszerzenie żądania pozwu)

W odpowiedzi na powyższe pozwany wniósł o oddalenie powództwa także w zakresie jego rozszerzenia (k-208).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 3 lipca 2010r. w K. doszło do wypadku drogowego. S. G. kierując samochodem osobowym marki F. (...), nie posiadając do tego wymaganych uprawnień, naruszając zasady ruchu drogowego, spowodował wypadek, w którym obrażenia odnieśli pasażerowie pojazdu m.in. M. W. (2). Za spowodowanie powyższego wypadku S. G. został prawomocnie skazany.

Na skutek wypadku M. W. (2) odniósł obrażenia w postaci: stłuczenia głowy z raną brody oraz otarcia naskórka lewej okolicy czołowej z rozlanymi wylewami krwawymi w oponach miękkich mózgu z niewielkim krwawieniem podtwardówkowym oraz obrzękiem mózgu z drobnymi wylewami krwawymi w jego pniu, lokalnego stłuczenia powłok okolicy prawego guza kulszowego, rozległego otarcia naskórka prawej kończyny górnej i drobniejszych otarć naskórka i wylewów krwawych na kończynach dolnych. Odniesione obrażenia nie przesądzają o tym, czy M. W. (2) miał w chwili wypadku zapięty pas bezpieczeństwa. Możliwe jest, że doznałby porównywalnych obrażeń ciała lub nawet poważniejszych nawet przy zabezpieczeniu ciała pasem bezpieczeństwa.

(okoliczności bezsporne, a nadto dowód:

k-7- wyrok dot. S. G.

k- 137- opinia z dnia 14.02.2014r. - str. 8

k- 49- zeznania świadka S. G.)

Z miejsca wypadku poszkodowany M. W. (2) został przewieziony do Szpitala (...) w K., gdzie w dniu 6 lipca 2010r. stwierdzono jego zgon. Lekarze w porozumieniu z rodziną pobrali od M. W. (2) organy do transplantacji.

M. W. (2) w chwili wypadku miał 19 lat. Ukończył III klasę Technikum Budowlanego w K.. Był młodym, wysportowanym mężczyzną z planami na przyszłość. Mieszkał wspólnie z rodzicami oraz z bratem i jego żoną, którzy spodziewali się dziecka. Planowano, że M. W. (2) będzie ojcem chrzestnym swojego bratanka.

M. W. (2) z bratem P. W. (w dacie wypadku lat 24 lat) byli bardzo ze sobą zżyci. Mieli wspólne hobby: grali w piłkę nożną w jednej drużynie i trenowali biegi, biorąc udział w biegach ulicznych czy okazjonalnych maratonach. Wspólnie pomagali ojcu przy pracach wykończeniowych i remontowych domu, w którym mieszkali. Ich rodzina wzajemnie się wspierała i żyła szczęśliwie. Relacje M. W. (2) z rodzicami były bardzo bliskie. Wspólnie spędzali wszystkie uroczystości, jeździli na wakacje, na wycieczki.

(dowód: k- 258 w zw. z k- 43- zeznania M. W. (1) w charakterze strony

k- 258 w zw. z k- 46- zeznania H. W. w charakterze strony

k- 259 w zw. z k- 47- zeznania P. W. w charakterze strony

k- 69- zeznania świadka A. W.)

Wypadek z dnia 3 lipca 2010r. miał miejsce w pobliżu miejsca zamieszkania M. W. (2). Jego matka oraz brat słyszeli sygnały karetek i policji nadjeżdżające do wypadku. Zaniepokojeni udali się na miejsce wypadku, gdyż czekali na powrót M. W. (2) do domu. Gdy na miejscu wypadku okazało się, że został poszkodowany w wypadku, zarówno rodzice, jak i jego brat i cała najbliższa rodzina, żyli nadzieją, że M. przeżyje i wyzdrowieje. Czekać na poprawę stanu jego zdrowia modlili się o jego uzdrowienie i zamawiali msze za jego zdrowie. Jego śmierć była dla nich bardzo trudnym przeżyciem, gdyż początkowo uzyskali od lekarza informacje, że wskutek działań medycznych przywrócono

mu oddech i jest szansa na przeżycie. Następnego dnia po wypadku dowiedzieli się jednak, że jego funkcje życiowe są podtrzymywane przez aparaturę medyczną i zwrócono się do nich o wyrażenie zgody na pobranie organów. Rodzice, zważywszy na fakt że ich syn M. za życia deklarował chęć oddania organów do transplantacji w razie śmierci, postąpili zgodnie z jego wolą i zgodzili się na powyższe.

Po śmierci M. W. (2) życie całej rodziny bardzo się zmieniło. Przez pierwsze tygodnie żyli w apatii, nie dbając o siebie, rozpamiętując wypadek i śmierć M. W. (2). Rodzice zmarłego M. W. (1) i H. W. przyjmowali leki uspakajające. P. W. przez dwa tygodnie był na zwolnieniu i cały czas przebywał z rodzicami. Rodzina codziennie chodziła na grób M. W. (2). Jego rodzice nadal, do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie, codziennie po pracy udają się na cmentarz i zapalają znicze na grobie syna. Brat P. W. również nadal odwiedza grób brata 3 do 4 razy w tygodniu. Rodzina od chwili śmierci M. W. (2) podtrzymuje jego pamięć. Odprawia wszystkie uroczystości rodzinne, w tym imieniny i urodziny zmarłego tak, jakby był obecny wśród nich. Wywołali wszystkie zdjęcia z M., także te, które otrzymali od jego znajomych. P. W. specjalnie dla rodziców nagrał film o M., który rodzina często odtwarza. Przy okazji uroczystości rodzinnych rodzina zawsze zamawia mszę świętą za M.. W rocznicę jego śmierci spotyka się także z jego najbliższymi znajomymi na cmentarzu, a potem w domu rodzinnym M. W. (2). Na rocznicę ślubu P. W. podarował rodzicom lampkę w kształcie M. na motocyklu, która wieczorem jest zapalana i przy której M. W. (1) co wieczór żegna się z synem M. prosząc jednocześnie, by do nich wrócił.

Po śmierci M. W. (2) jego brat P. zaprzestał systematycznego uprawiania sportu. Gra w piłkę nożną nie sprawia mu już radości. Dla upamiętnienia swojego brata założył drużynę piłkarską, którą nazwano (...) (tj. przewiskiem M. W. (2)). Na meczach drużyna ta ubiera koszulki z wizerunkiem zmarłego M., które przygotował P. W.. Zdarza się, że P. W. bierze udział w biegach ulicznych, podczas których ubiera koszulkę z wizerunkiem swojego brata. Rodzice M. W. (2) dla upamiętnienia syna sponsorują puchary dla zwycięzców w corocznym biegu ulicznym zorganizowanym ku pamięci syna. Po śmierci M. W. (2) jego ojciec H. W. stracił chęć do majsterkowania, a jeśli podejmuje się jakiś prac przy domu, to rozpamiętuje wspólne chwile z synem i zastanawia się, co poradziłby mu syn przy danej pracy. Przez długi okres czasu po śmierci M. rodzice nie pozwalali nic zmieniać w jego pokoju. Dopiero od niedawna, z uwagi na powiększenie się rodziny P. W. pozwolili przystosować pokój dla potrzeb jego dzieci. Matka M. W. (2) nadal ubiera się na czarno, często nie może zasnąć i z tego powodu zażywa leki na sen.

(dowód: k- 258 w zw. z k- 43- zeznania M. W. (1) w charakterze strony

k- 258 w zw. z k- 46- zeznania H. W. w charakterze strony

k- 259 w zw. z k- 47- zeznania P. W. w charakterze strony

k- 69- zeznania świadka A. W.

k- 68- zeznania świadka J. L.)

Konsekwencją wypadku i śmierci w jego następstwie M. W. (2) były utrzymujące się w okresie do grudnia 2012r. u P. W. zaburzenia depresyjne o charakterze reakcji depresyjnej przedłużonej (reakcja żałoby). Objawy depresyjne przejawiały się w ciągłym rozpamiętywaniu wypadku, obniżonym nastroju, w skłonności do płaczu, spadkiem zainteresowań i chęci do działania, uczuciem ciągłego zmęczenia, nasileniem drażliwości i napięcia wewnętrznego, w skłonności do izolowania się od otoczenia i unikaniu ujawniania swoich emocji. Taki stan zaburzał codzienne funkcjonowanie mimo to P. W. nie podjął leczenia psychologicznego ani psychiatrycznego. Od stycznia 2013r. objawy zaburzeń depresyjnych mają mniejsze nasilenie, jednak nadal się utrzymują. P. W. z powodu śmierci brata przeżywał silną reakcję żałoby.

H. W. na skutek śmierci syna również do grudnia 2012r. przejawiał zaburzenia depresyjne o charakterze reakcji depresyjnej przedłużonej (reakcja żałoby). Objawy depresyjne przejawiały się w ciągłym rozpamiętywaniu wypadku, obniżonym nastroju, w skłonności do płaczu, spadkiem zainteresowań i chęci do działania, uczuciem ciągłego zmęczenia, zaburzeniami snu. Taki stan zaburzał codzienne funkcjonowanie mimo to H. W. nie podjął leczenia

psychologicznego ani psychiatrycznego. Od stycznia 2013r. objawy zaburzeń depresyjnych mają mniejsze nasilenie. Jego stan psychiczny jest stabilny, jednak nadal ujawnia żal po nagłej śmierci syna. Przebieg procesu żałoby jest zaburzony.

U matki zmarłego M. W. (1) utrzymuje się reakcja żałoby (reakcja depresyjna przedłużona) po starcie syna w wypadku komunikacyjnym. Przejawia się ona skłonnością do płaczu, obniżonym nastrojem, poczuciem winy i skrzywdzenia, myśleniem pesymistycznym, brakiem nadziei na przyszłość, lękiem, niepokojem i okresowymi zaburzeniami snu. Mimo upływu czasu zaburzenia z kręgu reakcji depresyjnych są nadal silne. M. W. (1) nie podjęła leczenia psychiatrycznego lub psychoterapii, co może przyczynić się do utrwalenia reakcji depresyjnych, jednak nie powoduje zwiększenia rozmiarów szkody. Przebieg procesu żałoby jest zaburzony.

(dowód: k- 75- opinia psychiatryczna z dnia 15.01.2013r. dot. P. W.

k- 82- opinia psychiatryczna z dnia 05.01.2013r. dot. M. W. (1)

k- 90- opinia psychiatryczna z dnia 10.01.2013r. dot. H. W.

k- 213- opinia psychiatryczna uzupełniająca z dnia 30.10.2014r. dot. P. W.

k-219- opinia psychiatryczna uzupełniająca z dnia 30.10.2014r. dot. M. W. (1)

k- 225- opinia psychiatryczna uzupełniająca z dnia 30.10.2014r. dot. H. W.

k- 169- opinia psychiatryczna uzupełniająca z dnia 04.07.2014r.

k- 97- opinia psychologiczna z dnia 31.01.2013r.

k- 180- opinia psychologiczna uzupełniająca z dnia 21.07.2014r.)

W związku ze śmiercią M. W. (2) będąca skutkiem wypadku komunikacyjnego, pozwany (...) S.A. w W.- jako ubezpieczyciel osoby odpowiedzialnej za spowodowanie wypadku, przyznał M. W. (1) i H. W. zadośćuczynienie w kwocie po 8.000 zł na rzecz każdego z nich, zaś P. W. zadośćuczynienie w kwocie 4.800 zł.

(okoliczność bezsporna, a nadto dowód:

k- 12-14- decyzje ubezpieczyciela

k- 10,11,15- informacja od ubezpieczyciela

k-9,10 akt I Nc 337/12- decyzje ubezpieczyciela)

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd nie przeprowadzał postępowania dowodowego z urzędu, albowiem strony były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników procesowych. Dlatego też Sąd oparł się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w postaci dokumentów prywatnych złożonych przez strony. Sąd nie znalazł z urzędu podstaw do ich podważania i uznał je za wiarygodne, nie były one też kwestionowane przez strony. Ustalając okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia zawisłej sprawy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i psychologii (k-70, 203) oraz z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i z zakresu medycyny sądowej (k-104), a także dowód z przesłuchania świadków S. G. (k-49), J. L. (k-68) i A. W. (k-69) oraz dowód z przesłuchania M. W. (1) (k-258 w zw. z k-43), H. W. (k-258 w zw. z k-46) i P. W. (k-259 w zw. z k-47) w charakterze strony. Sąd dopuścił również dowód z akt II K 532/10 w zakresie dokumentów w nich zgromadzonych, tj. protokołów przesłuchań świadków, protokołów oględzin, protokołów przesłuchania sprawcy wypadku, dokumentacji fotograficznej, orzeczenia i akt szkody nr 2011/050989 i nr (...) (k-70).

Sporządzone przez biegłą sądową specjalistę psychiatrii J. Ł. opinie z dnia 05.01.2013r., 10.01.2013r. i 15.01.2013r. oraz opinie uzupełniające z dnia 30.10.2014r. i z dnia 04.07.2014r. zawierają stwierdzenia poparte rzeczową, logiczną i spójną argumentacją. Biegła wskazuje przesłanki swego rozumowania, a podstawę jej wnioskowania stanowią przede wszystkim posiadane przez nią wiadomości specjalne, które w oparciu o akta sprawy i zgromadzoną w nich dokumentację oraz badanie każdego z powodów doprowadziły do konkluzji, iż u P. W., H. W. i M. W. (1) utrzymuje się reakcja żałoby- reakcja depresyjna przedłużona wywołana nagłą śmiercią najbliższej osoby (brata/syna). Taki utrzymujący się stan depresyjny znacznie zaburza codzienne funkcjonowanie, dlatego wskazane byłoby podjęcie leczenia w poradni psychologicznej lub psychiatrycznej, jednakże jego brak nie powoduje zwiększenia rozmiarów szkody. U P. W. i H. W. objawy reakcji żałoby były szczególnie silne do grudnia 2012r. Od stycznia 2013r. objawy zaburzeń depresyjnych mają mniejsze nasilenie. Natomiast u M. W. (1), mimo upływu czasu, zaburzenia z kręgu reakcji depresyjnych są nadal silne.

Sąd ocenił, że również opinia biegłego psychologa A. M. z dnia 31.01.2013r., uzupełniona opinią z dnia 21.07.2014r., jest rzeczowa i logiczna, poparta posiadanymi przez biegłą wiadomościami specjalnymi, która w oparciu o akta sprawy i badanie powodów zdiagnozowała u każdego z nich zaburzony przebieg procesu żałoby, który utrudnia powrót do zdrowia emocjonalnego. Biegła podkreśliła, że brak profesjonalnej pomocy może doprowadzić do wzmożenia zaburzeń emocjonalnych wywołanych śmiercią bliskiej osoby oraz przedłużenia okresu ich występowania, jednak pomoc tego typu jest dobrowolna i nie sposób przewidzieć, czy brak skorzystania z niej ma negatywny wpływ na stan psychiczny powodów.

Także opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych R. G. i biegłego z zakresu medycyny sądowej J. S. z dnia 14.02.2014r., w ocenie Sądu jest spójna i konsekwentna, poparta wiadomościami specjalnymi posiadanymi przez biegłych, którzy na podstawie przeprowadzonej rekonstrukcji przebiegu zdarzenia oraz biomechanicznej symulacji ruchu ciała w pojeździe prowadzonym przez sprawcę wypadku doszli do wniosku, że nie można wskazać, czy M. W. (2) miał zapięty pas bezpieczeństwa w czasie rozpatrywanego wypadku drogowego, jednakże nawet przy zabezpieczeniu ciała trójpunktowym bezwładnościowym pasem bezpieczeństwa mógłby on doznać porównywalnych lub nawet poważniejszych obrażeń ciała.

W świetle sporządzonych opinii, mając na uwadze zgodność opinii z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłych w zakresie wiadomości specjalnych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków, Sąd uznał, iż ostatecznie i kategorycznie ustalono stan zdrowia psychicznego każdego z powodów w związku z nagłą śmiercią M. W. (2) i zakres odczuwanych dolegliwości. Nadto przesądzono również ewentualny wpływ zabezpieczenia i braku zabezpieczenia ciała zmarłego pasażera pojazdu pasami bezpieczeństwa. Wnioski zawarte w opiniach nie budzą zastrzeżeń Sądu, nie były też kwestionowane przez stronę powodową. Strona pozwana natomiast kwestionowała opinie biegłej psychiatry J. Ł. i opinię biegłej psycholog A. M. domagając się wskazania przez biegłe, czy brak podjęcia przez powodów leczenia psychiatrycznego lub psychologicznego miało wpływ na ich stan psychiczny, a w konsekwencji czy przyczynili się oni w ten sposób do zwiększenia rozmiarów szkody. Nadto pozwany domagał się wskazania przez biegłe, czy na przedłużenie reakcji żałoby u powódki M. W. (1) miała wpływ śmierć jej siostry. W opiniach uzupełniających biegła psychiatra wyjaśniła, że brak podjęcia leczenia przez każdego z powodów nie powoduje zwiększenia rozmiarów szkody. Biegła psycholog z kolei wskazała, że śmierć siostry powódki, która nastąpiła w krótkim okresie czasu po śmierci syna, wpłynęła na pogłębienie zaburzeń emocjonalnych związanych z żałobą po synu, jednak- zdaniem biegłej- nie sposób w sensie psychicznym rozdzielić tych dwóch wydarzeń, by ocenić stopień ich wpływu na stan emocjonalny powódki. Mając na uwadze powyższe Sąd ocenił, że biegli szczegółowo wyjaśnili podstawę i kryteria swoich wniosków w opiniach. Twierdzenia i wnioski biegłych zostały dostatecznie udowodnione i dlatego Sąd w całości zaliczył je do materiału dowodowego będącego podstawą ustaleń w niniejszej sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka S. G., który opisał przebieg wypadku i przyznał, iż został prawomocnie skazany za przedmiotowy wypadek. Zeznania tego świadka znajdują potwierdzenie w zebranych na tę okoliczność materiale dowodowym (w szczególności w wyroku wydanym w sprawie II K 532/10, k-7).

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadków J. L. i A. W., które szczegółowo opisały relacje zmarłego M. W. (2) z bratem i rodzicami, stan powodów po jego śmierci i przebieg żałoby. Świadkowie podkreślali bliską więź M. i jego rodziny, opisywali sposoby wspólnego spędzania czasu oraz zaangażowanie i inicjatywę powodów podtrzymywania pamięci M. W. (2) po jego śmierci. Ich zeznania były spójne i wzajemnie się uzupełniały. Znalazły odzwierciedlenie w zeznaniach każdego z powodów, którzy szczegółowo opisali swoją sytuację rodzinną przed wypadkiem z dnia 3.07.2010r. i po wypadku, wzajemne relacje powodów z M. W. (2), swój ból i cierpienie po jego śmierci, emocje związane z jego stratą, ciągle podtrzymywanie pamięci o nim i codzienne życie pomiędzy pracą, domem i cmentarzem. W ocenie Sądu, złożone przez każdego z powodów zeznania są przekonujące i znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym w niniejszej sprawie materiale dowodowym, w szczególności współgrają z wydanymi na potrzeby niniejszej sprawy przez biegłych specjalistów opiniami psychiatrycznymi i psychologicznymi, które nie budzą wątpliwości Sądu.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny stwierdzić należy, iż kwestia sporna między stroną powodową i pozwaną sprowadza się do odmiennej oceny, czy zachodzą przesłanki do zasądzenia -wobec doznanej przez powodów wskutek śmierci M. W. (2) krzywdy - zadośćuczynienia na ich rzecz, a w konsekwencji czy są oni uprawnieni do żądania spełnienia świadczenia przez pozwanego ubezpieczyciela.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo M. W. (1), H. W. i P. W. zasługuje na uwzględnienie w całości.

W myśl przepisu art. 822 §1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający lub ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 §4 kc).

Powyzsza regulacja wskazuje, iż wyrządzenie szkody skutkuje powstaniem więzi materialnoprawnej między poszkodowanym a ubezpieczycielem posiadacza pojazdu. Powstanie szkody powoduje zarówno po stronie ubezpieczyciela jak i ubezpieczającego odpowiedzialność o charakterze akcesoryjnym, gdzie ubezpieczyciel i posiadacz pojazdu nie odpowiadają wprawdzie solidarnie, ale zapłata przez jednego z nich zwalnia pozostałego. Stąd jest to tzw. odpowiedzialność in solidum, która istnieje od chwili ustalenia obowiązku naprawienia szkody osobie poszkodowanej.

Zakres odpowiedzialności ubezpieczającego jest przy tym tożsamy z zakresem odpowiedzialności ubezpieczonego i znajdują wobec niego zastosowanie przepisy prawa cywilnego dotyczące odpowiedzialności posiadacza pojazdu i wymagalności roszczeń wobec niego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3.05.1972r. I CR 57/72).

Stosownie do treści przepisu art. 446 §4 kc sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Stwierdzić należy, iż zadośćuczynienie ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień. Obejmuje jednocześnie wszelkie doznane cierpienia, zarówno fizyczne jak i psychiczne. Ma ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą doznaną przez członka rodziny zmarłego krzywdę, przyznawaną jednorazowo. Jednocześnie trzeba zaakcentować, iż zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość majątkową, choć nie może ona być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, czyli winna być utrzymana w rozsądnych granicach. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Na rozmiar krzywdy podlegającej kompensacie na podstawie art. 446 § 4 k.c. mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji),

rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego (por. wyrok SA w Lublinie z 18.10.2012 r., I ACa 458/12, LEX nr 1237237). Treść art.446 §4 kc pozostawia przy tym swobodę Sądowi orzekającemu. Przyznanie zadośćuczynienia zależy bowiem od uznania Sądu, który bierze pod uwagę całokształt okoliczności sprawy.

W okolicznościach niniejszej sprawy tragiczna, nagła i niespodziewana śmierć M. W. (2) była dla każdego z powodów- matki M. W. (1), ojca H. W. i brata P. W.- bolesną stratą. Stała się przyczyną ich cierpienia, a jej konsekwencją było uczucie osamotnienia, żalu i krzywdy. Wpłynęła też znacząco na stan ich zdrowia emocjonalnego. Ból i poczucie osamotnienia jest dla nich szczególnie dotkliwy, gdyż M. W. (2) był młodym człowiekiem, dopiero wkraczającym w dorosłe życie, bardzo silnie związanym emocjonalnie z rodziną, z którą mieszkał i spędzał swój wolny czas, z którą wzajemnie się wspierali, pomagali sobie w codziennych czynnościach, z którą łączyły go- w szczególności z bratem- pasje sportowe. Wstrząs, jakiego doznali powodowie w związku z jego śmiercią, był tak silny, że po śmierci M. W. (2) u każdego z powodów wystąpiła reakcja żałoby- reakcja depresyjna przedłużona, która utrzymuje się do chwili obecnej (tj. 55 miesięcy- od daty śmierci M. W. (2) do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie). Przebieg procesu żałoby jest zaburzony i utrudnia powodom powrót do zdrowia emocjonalnego. Powodowie nie mogą pogodzić się z jego śmiercią, szczególnie matka M. W. (1), u której mimo upływu czasu zaburzenia z kręgu reakcji depresyjnych są nadal silne, jak bezpośrednio po śmierci syna. Z kolei u P. W. i H. W. objawy reakcji żałoby były szczególnie silne do grudnia 2012r. (a więc trwały około 30 miesięcy). Od stycznia 2013r. objawy zaburzeń depresyjnych mają mniejsze nasilenie, ale nadal się utrzymują (25 miesięcy). Traumatyczne przeżycia związane ze śmiercią M. W. (2) i poczucie pustki, cierpienie moralne, nie pozwalają powodom zapomnieć o tym tragicznym wydarzeniu. Powodowie stale podtrzymują pamięć o M. W. (2), rodzice codziennie odwiedzają jego grób, brat nagrywa filmy o nim, wywołuje zdjęcia z nim, zakłada drużynę piłkarską na cześć M. W. (2), sponsoruje koszulki z jego wizerunkiem, podarował też rodzicom lampkę nocną w kształcie ich syna M. W. (2) na motocyklu. Wszystko to powoduje, że rodzina nieustannie przeżywa odejście M. W. (2) i nie pogodziła się z jego śmiercią. Mając na uwadze powyższe, w szczególności stopień cierpienia każdego z powodów, Sąd mierząc wysokość zadośćuczynienia w niniejszej sprawie uznał, że każdy z powodów winien otrzymać stosowną rekompensatę pieniężną. Zdaniem Sądu kwota, która zrekompensuje powódce M. W. (1) i powodowi H. W. ich cierpienie, to kwota 60.000 zł na rzecz każdego z nich. Zważywszy, że poczucie krzywdy związane ze śmiercią syna utrzymuje się u nich od 55 miesięcy, każdy miesiąc cierpienia to kwota 1.090,90 zł. Kwota ta nie jest, zdaniem Sądu, wygórowana (stanowi około 62% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015r.) i jest utrzymana w rozsądnych granicach. Nie razi niewspółmiernością, pozwala w znacznym stopniu zatrzeć poczucie krzywdy powstałe w związku ze śmiercią syna. Wskazać przy tym należy, że pozwany wypłacił już powódce M. W. (1) i powodowi H. W. tytułem zadośćuczynienia kwoty po 8.000 zł, a zatem powinien wypłacić jeszcze kwotę 52.000 zł na rzecz każdego z nich.

Zdaniem Sądu kwota, która zrekompensuje powodowi P. W. jego krzywdę związaną ze śmiercią jedyne go brata, to kwota 55.000 zł. Powód cierpi z powodu straty brata od 55 miesięcy. Zatem każdy miesiąc jego cierpienia to kwota 1.000 zł. W ocenie Sądu kwota ta nie jest wygórowana (stanowi około 57% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015r.), pozwala zatrzeć poczucie krzywdy po śmierci brata. Wskazać przy tym należy, że pozwany wypłacił już powodowi P. W. tytułem zadośćuczynienia kwotę 4.800 zł, a zatem powinien wypłacić jeszcze kwotę 50.200 zł.

Wobec powyższych stwierdzeń, a także mając na uwadze, iż obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc), Sąd ocenił, iż roszczenie każdego z powodów o zadośćuczynienie jest uzasadnione. Zachodzą bowiem przesłanki do zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz każdego z powodów z uwagi na doznaną przez nich krzywdę wywołaną śmiercią syna i brata.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 446 §4 kc w zw. z art. 822 kc Sąd orzekł, jak w punkcie I, II i III sentencji wyroku, zasądzać od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia- odpowiednio- na rzecz powódki M. W. (1) kwotę 52 000 zł, na rzecz powoda H. W. kwotę 52 000 zł i na rzecz powoda P. W. kwotę 50 200 zł.

W związku z tym, że pozwany pozostawał w zwłóce ze spełnieniem świadczenia (art.476 k.c.), co wiąże się z powstaniem zobowiązania do uiszczenia odsetek ustawowych (art.481 k.c.), strona powodowa domagała się również ich zasądzenia. W zawisłej sprawie orzekając w przedmiocie odsetek, Sąd miał na uwadze, iż jeżeli dłużnik nie spełnia świadczenia lub spełnia je jedynie częściowo i dochodzi do procesu, dla prawidłowego określenia daty początkowej płatności odsetek konieczne jest ustalenie, w jakiej wysokości zasadne było roszczenie w dacie jego zgłoszenia, która to data jest najczęściej datą wymagalności roszczenia co do poszczególnych kwot, w rozumieniu zasad art. 481 § 1 k.c. Poczynione przez Sąd ustalenia pozwoliły na stwierdzenie, że roszczenie każdego z powodów było zasadne w dacie jego zgłoszenia pozwanemu w dniu 30.05.2011r. Powodowie domagali się zasądzenia odsetek od dnia 30.06.2011r. do dnia zapłaty. Mając więc na uwadze, że roszczenie każdego z powodów było uzasadnione w całości, Sąd zasądził ustawowe odsetki zgodnie z żądaniem powodów od każdej z zasądzonych kwot od dnia 30.06.2011r. do dnia zapłaty.

Jednocześnie przepis art. 108 §1 kpc nakazuje Sądowi rozstrzygać o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Strona przegrywająca sprawę - w myśl zasady odpowiedzialności za wynik postępowania- obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, tj. koszty procesu (art. 98 kpc). (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu zalicza się m.in. poniesione przez stronę koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu i jeśli strona była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika- jego wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych.

W niniejszej sprawie M. W. (1) i H. W. uiszcili opłatę od pozwu w kwocie 1.100 zł każdy. P. W. był zwolniony od ponoszenia kosztów opłaty od pozwu. Powodowie byli reprezentowani przez fachowego pełnomocnika - radcę prawnego, dla którego stawka minimalnego wynagrodzenia w myśl §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, przy wartości przedmiotu sporu powyżej 50.000 zł do 200.000 zł, wynosi 3.600 zł.

Mając więc na uwadze, że pozwany przegrał proces, Sąd na mocy art. 108§1 kpc w zw. z art. 98 kpc orzekł, jak w punkcie IV i V wyroku zasądzając od pozwanego na rzecz odpowiednio- powódki M. W. (1) i powoda H. W. kwotę po 4.700 zł na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów procesu. W punkcie VI wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda P. W. kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W myśl przepisu art. 83 ust.2 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005r. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie Sąd orzeka również o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, których strona nie miała obowiązku uiszczyć, obciążając nimi przeciwnika. Koszt wynagrodzenia dla biegłych za sporządzenie opinii w niniejszej sprawie wyniósł łącznie 5.442,60 zł (268,50 zł + 305 zł + 305 zł + 360 zł + 2.550 zł + 660 zł + 228,79 zł + 765,31 zł). Pozwany uiszczył zaliczkę w kwocie 2.000 zł. Pozostała część wynagrodzenia została wypłacona ze środków Skarbu Państwa. Dlatego też Sąd na mocy art. 83 ust.2 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Kościerzynie kwotę 3.442,60 zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa (na koszty wynagrodzenia dla biegłych za sporządzenie opinii w sprawie), jak w punkcie VII wyroku.

SSR Ewa Bork- Aponowicz

ZARZĄDZENIE

1. odnot. w rep.C i kontrolce uzasadnień
2. odpis doręczyć zgodnie z wnioskiem
3. z wpływem lub za 14 dni